

V roce 2017 jsem vzpomněl 55 let organizovaného sběratelství poštovní historie (dříve specializovaných oborů), které vzalo pod svá křídla Ústředí čs. filatelistů. Komise specializovaných oborů byla založena v roce 1962 krátce po Světové výstavě PRAGA 1962. Zanedlouho, koncem roku 2022 to bude již 60 let, co si sběratelé, publicisté a badatelé zabývající se bohatou poštovní historií na našem území připomenou toto výročí. Podstata organizovaného článku české filatelie celých šest desítek let zůstala stejná, i když se forma a pojmenování této entity měnilo. Sběratelé se stále sružují v rámci Svazu českých filatelistů.

Toto výročí připomínám v předstihu ke kulatinám svým článkem, který jsem v roce 2017 zavěsil na klubový web www.kf0015.cz.

55 let od založení Komise specializovaných oborů při Ústředí čs. filatelistů

28.12.2017 Specializované obory, Společnosti

Na sklonku letošního roku si sběratelé artefaktů poštovní historie připomínají významnou událost v historii československého sběratelství poštovní historie a současnosti. Před padesáti lety došlo v Praze v rámci tehdejšího Ústředí československých filatelistů k založení komise specializovaných oborů při Ústředí čs. filatelistů (1962). Stalo se to krátce po úspěšné Světové výstavě poštovních známek PRAGA 1962, která se konala od 18.8. do 2.9.1962 v tehdejší areálu Parku kultury a oddechu Julia Fučíka a ve více jak 100 exponátech ukázala československé filatelistické a laické veřejnosti kouzlo a zajímavosti poštovní historie a současnosti. Stalo se tak v tzv. IX. třídě pod názvem „Filatelistické zvláštnosti“.

Václav Nebeský o několik let později napsal: „Světová výstava PRAGA 1962 jasně ukázala, že světová filatelie směřuje k odlišným cílům, než tomu bylo před druhou světovou válkou. ... překvapila však téměř jedna třetina exponátů sestavených výlučně nebo zčásti z doplňků, kterým byla věnována i v předcházejících desetiletích pozornost, ne však taková, aby na sebe soustředila zájem odpovídající vysokému hodnocení na PRAGA 1962...“

Pod vlivem výstavy PRAGA 1962 a hlubokých dojmů získaných na této filatelistické události inicioval Václav Nebeský založení komise specializovaných oborů za přítomnosti a podpory našich renomovaných sběratelů, z nichž většinu tvořili členové našeho klubu, od roku 1965 pojmenovaného jako Klub filatelistů sběratelů specializovaných oborů 00-15 Praha. Mezi zakladateli komise kromě zmíněného iniciátora Václava Nebeského byli abecedně: Josef Buriánek, Kaj Horký, Antonín Hoza, Josef Kohás a Vratislav Palkoska. Ti hlavně sbírali deskové značky, razítka, celiny, doporučené celistvosti a R-nálepky, polní poštovní internální tábory všeho druhu a další.

Středem zájmu zřízení komise byly dle slov V. Nebeského: „celiny, celistvosti, polní pošty, razítka s historickým vývojem, příležitostná a propagací popřevzatá a porevoluční razítka, obálky prvního dne (FDC), R nálepky, deskové značky, frankotypy a díle poštovní zajímavosti jako: hotelová, lodní pomůcková aj., koncentrační a zajatecké tábory apod“. Komise, jejímž prvním předsedou byl zvolen Václav Nebeský, měla na začátku tyto cíle

potřeba vzájemného seznámení sběratelů stejných zálib, vydání adresáře, propagace nového směru v časopisech a zpravodajích jasně určené vývoje specializovaných oborů, přednášky, ale též i uspořádání specializované výstavy. K té došlo v prosinci roku 1966 (16. – 20.12.) v prostorách Ministerstva vnitřního obchodu v Praze.

Založení komise specializovaných oborů bylo vynikající a nezapomenutelný počín, za který patří jejím iniciátorům a zakladatelům velký dík těch, kteří při po těchto osobnostech a navázali na ně. Od roku 1962 jsou po mnoha složitých obdobích a okamžicích specializovaní sběratelé organizováni v této entitě, i kd pod různými jmény.

Jen pro připomenutí: po *Komisi specializovaných oborů* se krátce přechlo na *Odbor specializovaných oborů*, poté krátce na *Komisi speciálních oborů* a opět na *Komisi specializovaných oborů* (KSO), *Komisi poštovní historie a celiny* (KPHC), *Komisi poštovní historie až k dnešní dosud existující Českomoravské společnosti p poštovní historii* (kte se organizují převážně čeští a moravští poštovní historici). Na Slovensku po roce 1993 úspěšně funguje *Slovenská filatelistická akademie* (SFA), která sdružuje slovenské zájemce o poštovní historii. Středními organizacemi po zrušení Ústředí čs. filatelistů, byl Svaz čs. filatelistů respektive je národní svazy SČF nebo ZSF. I na klubové úrovni existuje řada klubů, která ve své činnosti má i historii poštovního sběratelství artefaktů poštovní historie a specializovaných oborů různého druhu.

Organizační složky existující v rámci těchto oficiálních entit byly sekce či pracovní skupiny pro různé obory. Odborně byly na existující komise napojeny po řadu let i krajské skupiny pro poštovní historii. Jejich členové významně přispěli k rozvoji studia, sběratelství a výstavnictví poštovní historie a specializovaných oborů na našem území.

Autor příspěvku a ilustrací
Ivan Leš, předseda KF 00-
a emeritní předseda KPHC (KPH) SČSF v letech 1985 – 19

Sběratelství poštovní historie dokresluje celistvostí, která je adresována H. Kropfovi, jednomu z největších našich razítkářů. Poštovně historicky zobrazuje razítko na nevyplaceném dopisu, který byl zatížen dopltným (doplatní známky znehdnocné přetisnuté červeným razítkem).

